

Kontrolor/kontrolorka vozby (kód: 37-062-N)

Autorizující orgán: Ministerstvo dopravy
Skupina oborů: Doprava a spoje (kód: 37)
Týká se povolání: Kontrolor vozby
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 5

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Kontrola dodržování technologických postupů a předpisů v železničním depu	5
Kontrola stavu železničních vagonů a jejich výběr pro vlakové soupravy	4
Provádění zkoušek vlakových brzd	4
Orientace v normách a v technické dokumentaci železničních vozidel	4
Zaškolování provozních zaměstnanců železničního dopravce	5
Vedení dokumentace technických prohlídek železničních vozidel	5

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Kontrola dodržování technologických postupů a předpisů v železničním depu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady technologické a předpisové kázně v železničním depu	Ústní ověření
b) Vyjmenovat nejdůležitější předpisy pro železniční depo	Písemné ověření
c) Předvést postup při kontrole technologických postupů a předpisů na železnici	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola stavu železničních vagonů a jejich výběr pro vlakové soupravy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady a pravidla sestavování vlakových souprav	Ústní ověření
b) Předvést a vysvětlit zásady kontroly stavu železničních vozidel	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat zajištění činnosti při mimořádnostech v železniční dopravě	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění zkoušek vlakových brzd

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat funkce jednotlivých druhů brzd a jejich použití	Ústní ověření
b) Předvést postup při zkoušce průběžné brzdy	Praktické předvedení
c) Předvést postup k obsluze ruční brzdy	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat postup při poruše brzd	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v normách a v technické dokumentaci železničních vozidel

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat nejdůležitější normy a technickou dokumentaci železničních vozidel	Písemné ověření
b) Prokázat znalost obsahu nejdůležitějších norem a technické dokumentace železničních vozidel	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Zaškolování provozních zaměstnanců železničního dopravce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady odborné způsobilosti zaměstnanců železničních dopravců	Ústní ověření
b) Popsat postupy zaškolování zaměstnanců	Ústní ověření
c) Vypracovat plán zaškolení zaměstnance	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení dokumentace technických prohlídek železničních vozidel

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat dokumentaci technických prohlídek hnacích vozidel	Ústní ověření
b) Popsat druhy a obsah technických prohlídek	Písemné a ústní ověření
c) Vyplnit dokumentaci technických prohlídek hnacích vozidel	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=7519&kod_sm1=14).

Kritéria musí být ověřována v navazujících činnostech s využitím daných technologických postupů, zejména v oblasti technických prohlídek a obsluhy brzd železničních vozů. Při ověřování kritérií formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů i k časovému hledisku zvládnutí operací.

Ověřování kritérií, u kterých je předepsáno praktické předvedení, může být prováděno pomocí simulace.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání *železničář* s praxí v délce minimálně 5 let v typové pozici kontrolor vozby nebo ve vyšší kvalifikaci, která zahrnuje požadavky na tento kvalifikační stupeň v oblasti provozování železniční dopravy, z toho minimálně tři roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou se zaměřením na železniční dopravu s praxí v délce minimálně 5 let v oblasti železniční osobní dopravy nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti provozování železniční dopravy, z toho minimálně dva roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na železniční dopravu s praxí v délce minimálně 5 let v oblasti železniční osobní dopravy nebo ve funkci učitele odborných předmětů v oblasti provozování železniční dopravy, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo dopravy, www.mdcr.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro vykonání zkoušky je třeba mít k dispozici prostory s technickým vybavením a sociálním zařízením vyhovujícím hygienickým standardům pro výukové prostory.

Pro vykonání zkoušky je třeba PC s přístupem na internet a s přístupem do aplikací uvedených v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace, případně do simulací těchto programů. Předpisy a dokumenty uvedené v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace musí být k dispozici v aktuálním znění v tištěné nebo elektronické podobě.

Pro praktické ověřování kompetencí je třeba mít k dispozici železniční vozidlo v provozním stavu.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 4 až 6 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro dopravu, logistiku, poštovní a doručovací služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

České dráhy, a. s.

Dopravní vzdělávací institut, a. s.